

ONTWERP VAN DECREET over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Samenvatting

Via voorliggend ontwerp van decreet wil Vlaanderen zijn bevoegdheid met betrekking tot het activeren van werkzoekenden maximaal invullen door

- het voorzien in een verplichte inschrijving bij de VDAB voor leefloongerechtigden/gerechtigden equivalent leefloon waarvoor de stap naar de arbeidsmarkt (op termijn) haalbaar is, dit met respect voor de bevoegdheden van de OCMW's;
- de samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's voor wat betreft de activering van de leefloongerechtigden en de rolverdeling in de begeleiding naar werk juridisch te verankeren;
- het bijdragen aan een performante data- en informatieuitwisseling tussen de VDAB en de OCMW's om beleidsmatig te rapporteren en om op cliëntniveau volledig sluitend te werken en er zeker van te zijn dat elke leefloongerechtigde die ingeschreven wordt ook de gepaste dienstverlening krijgt;
- het engagement op te nemen in dit ontwerpdecreet om een samenwerkingsakkoord "Vlaams werkingskader omtrent de activering van leefloongerechtigden" af te sluiten met federale overheid.

De verplichting tot inschrijving zal onmiddellijk worden ingevoerd met dit decreet. De bepalingen omtrent de samenwerking tussen VDAB en OCMW's, en de bijhorende data- en informatieuitwisseling treden in werking na het afsluiten van het samenwerkingsakkoord zoals vermeld in artikel 11 van voorliggend ontwerp van decreet.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 vermeldt met betrekking tot de activering van kwetsbare groepen en inactieven (punt 3.2.1.2 p. 55):

- *"We breiden de arbeidsreserve uit met burgers op beroepsactieve leeftijd die niet werken en niet ingeschreven zijn bij VDAB. Deze inactieven vormen een heterogene groep met uiteenlopende statuten. Sommigen ontvangen een sociale uitkering (bv. leefloongerechtigden, RIZIV-gerechtigden), anderen niet (bv. huisvrouwen/mannen, ex-zelfstandigen)."*

- *We versterken de samenwerking tussen VDAB en lokale besturen met het oog op maximale activering van leefloongerechtigden en werkzoekenden. (bladzijde 55)*

2. De Beleidsnota Werk 2019-2024 vermeldt de volgende zaken omtrent de activering van leefloongerechtigden en de samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's die nodig is om dit te realiseren:

- *Om 120.0000 mensen extra aan het werk te krijgen zullen we vele handen nodig hebben. Daarvoor rekenen we op de samenwerking met andere beleidsdomeinen zoals Welzijn, Onderwijs, Mobiliteit maar ook op de vrijetijdssector en met andere beleidsniveaus. Wat de federale overheid betreft vragen we de nodige maatregelen te nemen om de activering van werkzoekenden, leefloongerechtigden, niet- beroepsactieven, SWT'ers en eventueel andere vervroegde uittredingsstelsels, langdurig zieken, ... te versterken. Daarnaast investeren we ook in stevige, duurzame en positieve partnerschappen op het terrein. VDAB gaat als regisseur actief en helder aan de slag om lokale besturen sterker te betrekken om met ons de werkzaamheidsgraad te verhogen. ...” (bladzijde 18)*
- *“We versterken de samenwerking tussen VDAB en de lokale besturen met het oog op een bredere activering van werkzoekenden, leefloongerechtigden en andere niet-beroepsactieven. De bestaande samenwerkingsovereenkomsten tussen de VDAB en de (geclusterde) lokale besturen worden verder uitgerold, en waar mogelijk uitgebreid en geconcretiseerd in een (boven)lokaal actieplan.”*

3. De sociale partners formuleerden in het VESOC-akkoord “Alle Hens aan Dek” van 14 december 2020 het volgende:

- *Lokale besturen zijn partners bij uitstek, gegeven hun nabijheid bij de diverse niet-beroepsactieve groepen, voor het geven van ‘perspectief naar werk’. We versterken daarom in het bijzonder ook de samenwerking tussen VDAB en de lokale besturen zodat bijvoorbeeld mensen met een leefloon, waar mogelijk, snel begeleid worden naar de arbeidsmarkt. (p.21)*

4. VESOC-werkgelegenheidsakkoord “Iedereen nodig, Iedereen mee” van 1 juli 2022 vermeldt op p.5 in de rubriek “Bouw een resultaatgericht activeringsbeleid uit”:

- *Ook personen met een leefloon blijven activeren. Voor leefloongerechtigden wordt verder ingezet op lokale partnerschappen, outreachende aanpak en op versterkte samenwerkingsverbanden met lokale besturen in het kader van activering van leefloongerechtigden.*

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

5. De taken van de VDAB als activeringsregisseur zijn decretaal vastgelegd (Decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" van 7/05/2004 art5,§1/1,12°):

- Iedere persoon op beroepsactieve leeftijd activeren, ongeacht zijn statuut, sociale zekerheids- of sociale bijstandsstelsel of zijn inschrijving als werkzoekende;
- Een uniform referentiekader bepalen om deze doelgroep te activeren;
- Personen detecteren en contacteren die behoren tot deze doelgroep,
- Gegevens verzamelen, analyseren, verwerken en bijhouden die noodzakelijk zijn om de activeringsdoelstelling te bereiken. De regisseur wisselt die gegevens ook uit met actoren en partners die nodig zijn om deze doelstelling te bereiken

6. De taak van het OCMW bestaat erin om het recht op maatschappelijke Integratie te waarborgen (zoals bepaald in de Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie) van de cliënten waarvoor het verantwoordelijk is en die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken. Het OCMW beschikt daartoe over drie belangrijke instrumenten: de tewerkstelling, het leefloon en een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

7. Om de doelstellingen uit onder meer het Regeerakkoord en de taak van de VDAB als activeringsregisseur te kunnen bereiken is het nodig om

7.a. De samenwerking en kennisdeling tussen de VDAB en de OCMW's te versterken en te expliciteren, elk binnen de eigen bevoegdheden en rekening houdend met de diversiteit van de OCMW's.

De VDAB zet reeds geruime tijd in op de intensifiëring van de samenwerking met de lokale besturen, op verschillende niveaus. Op bovenlokaal niveau worden samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met als gemeenschappelijke focus toe te werken naar de 80% Vlaamse werkzaamheidsgraad. Drie bouwstenen vormen het kader van elke samenwerkingsovereenkomst : er wordt gewerkt met een doelenconsensus, gedeelde samenwerkingsprincipes en de resultaatgerichtheid wordt door middel van een dashboard transparant gemaakt. Elke samenwerkingsovereenkomst vertrekt van een (boven)lokale arbeidsmarktanalyse en de doelenconsensus wordt doorvertaald in een (jaarlijks aanpasbaar) actieplan.

Door deze samenwerking op te nemen in voorliggend ontwerp van decreet en bepaalde aspecten ervan - zoals het voorzien van een jaarlijks evaluatiemoment - hier reeds te concretiseren, wil Vlaanderen het belang dat gehecht wordt aan de samenwerking tussen de lokale besturen en de VDAB als activeringsregisseur van de arbeidsmarkt extra benadrukken. Bovendien draagt de overlegstructuur bij aan permanente opvolging en evaluatie van de samenwerking zodat bijstellingen in het belang van de activering van de leefloongerechtigden kunnen worden doorgevoerd.

Tussentijdse inzichten via onderzoeksrapporten over de samenwerking tussen publieke tewerkstellingsdiensten en lokale overheden in het kader van de activering van kwetsbare groepen en/of onderzoek rond drempels en hefboomen in

de activering van niet-beroepsactieve doelgroepen, kunnen in deze fora worden meegenomen in functie van aanbod- en of procesoptimalisaties bij de VDAB en de OCMW's/lokale besturen.

De VDAB wil vanuit zijn rol van activeringsregisseur van de arbeidsmarkt versterkt inzetten op de samenwerking met de lokale besturen om

- enerzijds een groter bereik van de niet-beroepsactieve leefloongerechtigde te realiseren
- en anderzijds om de activering naar werk van leefloongerechtigden, concreet in functie van een hogere uitstroom naar de arbeidsmarkt, te bewerkstelligen

Om het belang van deze inschrijving bij de VDAB - als eerste en zeer belangrijke stap richting tewerkstelling - extra in de verf te zetten, wordt deze op Vlaams niveau als verplichting voor elke leefloongerechtigde op beroepsactieve leeftijd decretaal verankerd. Dit biedt de Vlaamse Regering en de VDAB de mogelijkheid om haar bevoegdheid inzake arbeidsbemiddeling en activering maximaal uit te oefenen.

Het decreet voorziet een uitzondering op de inschrijfverplichting voor leefloongerechtigden waarbij billijkheids- of gezondheidsredenen zijn vastgesteld in de zin van billijkheids- en gezondheidsredenen zoals vermeld in artikel 3, 5° van de Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Deze verplichte inschrijving van de leefloongerechtigde is maar één van de hefboomen die Vlaanderen hanteert in het kader van de activering van de niet-beroepsactieve leefloongerechtigde.

7.b. Zicht te krijgen op de volledige groep leefloongerechtigden die stappen naar werk kunnen zetten

- Een eerste luik betreft een gegevensaanvraag bij de KSZ (Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming) die moet toelaten om de omvang van de arbeidsreserve en het cumuleren van verschillende uitkeringen of socio-economische posities in kaart te brengen. Hiermee kan nagegaan worden in welke mate OCMW-klienten ook gekend zijn bij de VDAB of omgekeerd. Daarnaast kunnen hiermee ook transities in kaart gebracht worden waarbij burgers zich bewegen tussen verschillende socio-economische posities. Het kan bijvoorbeeld gaan om niet-beroepsactieve burgers die doorstromen naar de arbeidsmarkt, maar ook om burgers die de beweging maken van een OCMW naar de VDAB of omgekeerd. De data-aanvraag zal de VDAB toelaten om voor de verschillende niet-beroepsactieve groepen, waaronder de leefloongerechtigden, de exacte omvang te bepalen en zal ook een beeld geven van de doorstroom naar werk van deze groepen.
- Daarnaast draagt dit decreet ertoe bij dat de noodzakelijke stappen in functie van een efficiëntere gegevensuitwisseling op cliëntniveau tussen de VDAB en de OCMW's zal geoptimaliseerd kunnen worden na het afsluiten een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en federale regering. Het is immers de doelstelling om structureel meer data uit te wisselen over leefloongerechtigden die ingeschreven zijn bij de VDAB en die te kunnen combineren met de data waarover de VDAB reeds beschikt. Hiervoor zullen

verdere juridische (privacy, decretale basis, ...) en technische stappen noodzakelijk zijn.

7.c. Als sluitstuk voorziet de Vlaamse Regering het afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid om de samenwerking verder te concretiseren.

Op het IMC Werk van 1 december 2023 werd door minister Brouns, als bevoegde Vlaamse minister van Werk, het samenwerkingsakkoord op de agenda gezet. Alle leden van de IMC hebben zich naar aanleiding hiervan met het voorstel tot oprichting van een werkgroep "activering van leefloongerechtigden", in functie van de voorbereiding van dit samenwerkingsakkoord, akkoord verklaard.

Het samenwerkingsakkoord zal voor een gezamenlijk werkingskader zorgen voor de activering van leefloongerechtigden, overeengekomen tussen de Vlaamse en de federale regering.

De artikelen 5, 6, 8, 9 en 10 van dit ontwerpdecreet zullen pas in werking treden na het afsluiten van dit samenwerkingsakkoord.

Mogelijke onderdelen in het samenwerkingsakkoord kunnen zijn:

- 1° afspraken om de data-uitwisseling over leefloongerechtigden tussen de VDAB, de OCMW's, de POD Maatschappelijke Integratie en eventuele andere partijen te bevorderen;
- 2° afspraken om een kwalitatieve toepassing van "billijkheids- en gezondheidsredenen" door de OCMW's te bevorderen als grond om een leefloongerechtigde al dan niet tijdelijk vrij te stellen van de verplichting om zich in te schrijven bij de VDAB als werkzoekende;
- 3° afspraken over de opvolging van de inschrijfverplichting door de OCMW's en het voorzien in een responsabiliseringsmechanisme;
- 4° afspraken over de wederzijdse terbeschikkingstelling van de aanwezige relevante expertise op het vlak van inschatting en begeleiding naar werk van burgers op beroepsactieve leeftijd die niet actief zijn op de arbeidsmarkt.

Het is de bedoeling dit samenwerkingsakkoord met een instemmingsdecreet te bekrachtigen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

8. Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 wil de volgende jaren minstens 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80% is het doel. In dat Vlaams Regeerakkoord wordt een versterkte samenwerking met lokale besturen naar voor geschoven als één van de hefbomen in het bereiken van die ambitie.

9. Het managementplan VDAB 2025 wil op de meest efficiënte manier bijdragen aan deze ambitie van de Vlaamse Regering en formuleert hiertoe 3 strategische doelstellingen. Het aangaan van strategische partnerschappen via de samenwerkingsovereenkomsten met lokale besturen is daar een uitwerking van. Strategische partnerschappen worden opgemaakt vanuit een doelenconsensus, gedeelde samenwerkingsprincipes en resultaatgerichtheid.

Impactanalyse

10. Voorliggend voorontwerp van decreet genereert geen rechtstreekse impact op jongeren onder 25 jaar. De JoKER-toets is dan ook niet van toepassing.

11. De armoedetoets is niet van toepassing. Wel wordt dit ontwerp van decreet geagendeerd op een bijeenkomst van het Verticaal Permanent Armoedeoverleg voor toelichting en bespreking. De input uit dit overleg zal worden meegenomen.

12 . De bestuurlijke impact op lokale en provinciale besturen of op Brussel kadert binnen de kernopdracht van de betrokken entiteiten.

13. Er is geen impact op de grondrechten of het gelijkheidsbeginsel.

14. Budgettaire impact:

De eventuele financiële weerslag van voorliggend ontwerp van decreet zal gecompenseerd worden binnen de beschikbare begrotingskredieten van de VDAB.

Implementatie

- Om de uitvoering van het decreet te realiseren worden volgende stappen gezet:

- overleg met de stakeholders om de versterkte samenwerking van inschrijving van een leefloongerechtigde tot (duurzame) tewerkstelling te concretiseren;
- daarbij zal specifiek met de federale overheid en instellingen van de federale overheid (o.a. KSZ, POD-MI) in het kader van data-uitwisseling onderzocht worden welke mogelijkheden er op korte termijn kunnen uitgewerkt worden, hetzij in het kader van beleidsmatige rapportage over de inschrijving en activeringsresultaten van de totale groep leefloongerechtigden, hetzij in het kader van de cliëntuitwisseling tussen de VDAB en de OCMW's.
- Opstart van de IMC-werkgroep in functie van het uitwerken van een voorstel van samenwerkingsakkoord.

- Handhaving en toezicht: niet van toepassing

- Monitoring en evaluatie:

1. de geoptimaliseerde datastromen via KSZ zullen bijdragen aan een volledige rapportage over de inschrijving en andere data (vb. wijzigingen in socio-economische status) betreffende leefloongerechtigden
2. De VDAB zorgt voor een jaarlijkse rapportage
 - betreffende het aantal inschrijvingen bij de VDAB (obv de geoptimaliseerde datastromen via KSZ)
 - betreffende het traject (trajectstappen) van de bij de VDAB ingeschreven leefloongerechtigden (obv de identificatie van de leefloongerechtigden in het VDAB platform via 1.)
 - de resultaten naar (duurzaam) werk voor de bij de VDAB ingeschreven leefloongerechtigden (obv de identificatie van de leefloongerechtigden in het VDAB-platform via 1.)
 - betreffende het aantal leefloongerechtigden die bij de VDAB weigeren mee te werken aan de begeleiding naar werk, in geval de OCMW's de trajectbegeleiding aan de VDAB overdragen.

VDAB zal deze rapportage evenwel slechts kunnen uitvoeren voor zover VDAB voldoende rechtsgrond heeft om deze data te bekomen op basis van de geldende regelgeving. Dit betekent dat bijvoorbeeld de rapportage zoals omschreven in bovenstaande laatste punt (weigering medewerking aan begeleiding naar werk bij VDAB) pas zal kunnen na inwerkingtreding van de artikelen in dit decreet die deze opdracht voor VDAB en de daarbijkorende data-uitwisseling regelen.

- Inwerkingtreding:

- de verplichte inschrijving van leefloongerechtigden wordt via de Vlaamse regelgeving juridisch verankerd en treedt tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking
- De versterkte samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's zoals beschreven in het ontwerpdecreet, en de daarmee gepaard gaande meer intensieve data-uitwisseling zal na afsluiten van het samenwerkingsakkoord kunnen worden doorgevoerd.

- Overgangsbepalingen: niet van toepassing

C. Totstandkomingsprocedure

- De Raad van Bestuur van de VDAB verleende een positief advies met betrekking tot de uitvoerbaarheid van het ontwerpdecreet op 13 september 2023.
- Inspectie Financiën verleende een positief advies op 5 oktober 2023.
- Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch advies nummer nr.2023/403 van 9 oktober 2023.
- Er werd een begrotingsakkoord verleend op 25 oktober 2023.
- De SERV verleende advies op 27 november 2023.

De SERV beperkt zich in haar advies tot enkele beleidsinitiatieven die nog nodig zijn om de kansen van leefloongerechtigden op de arbeidsmarkt daadwerkelijk te versterken en hun doelgerichte activering te realiseren.

De SERV staat achter de doelstellingen uit de conceptnota, nl. (1) doelgerichte activering van (equivalent) leefloongerechtigden, (2) betere samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's en (3) betere data-uitwisseling tussen de VDAB en de OCMW's

Tegelijkertijd is de SERV in het advies op de conceptnota kritisch over de gevolgde aanpak in dit dossier. Hierna volgt een antwoord op deze kritische bedenkingen:

1. De SERV stelt dat een goede communicatie omtrent de aanwezige expertise bij zowel OCMW als VDAB belangrijk is. Evenals zicht op elkaars werking. Als voorbeelden worden aangehaald: mogelijke ondersteuning door de VDAB bij de vertaling van de impact van gezondheids- en billijkheidsredenen naar het arbeidsmatig functioneren; VDAB-bemiddelaars moeten zicht hebben op het perspectief van waaruit OCMW-begeleiders werken,...

Antwoord: De VDAB organiseert lerende netwerken voor de VDAB-bemiddelaars en OCMW-trajectbegeleiders. Steeds meer OCMW-trajectbegeleiders vinden de weg naar deze lerende netwerken. Op deze manier wordt de wederzijdse samenwerking op het terrein verder uitgebouwd, de wederzijdse expertise

gedeeld en nemen bilaterale contacten in functie van de trajecten van de OCMW-klant toe.

Uit artikel 11, 4° blijkt ook dat in het toekomstige samenwerkingsakkoord dit een belangrijk onderwerp zal zijn.

2. De SERV stelt dat voor de doorwerking van het decreet het belangrijk is om binnen OCMW's te bekijken hoe de activeringsopdracht best wordt opgenomen en correcte begeleiding naar werk kan worden voorzien en dit zowel in grote als kleine OCMW's.

Antwoord: Het is aan de OCMW's om zich zodanig te organiseren dat ze hun wettelijke opdracht op de meest effectieve en efficiënte manier kunnen uitvoeren.

3. De SERV formuleert een aantal opmerkingen bij art.10 van het ontwerpdecreet dat stelt dat de VDAB het OCMW uitnodigt voor een jaarlijks overleg op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

Antwoord: Het artikel is zo geformuleerd om maximale vrijheid te bieden aan de regionale invulling van dit overleg. De lerende netwerken bijvoorbeeld garanderen sowieso structureel overleg tussen OCMW en de VDAB. In functie van specifieke noden kunnen ook opleidingsinitiatieven worden voorzien (door de VDAB of het OCMW) georganiseerd of extra nieuwsbrieven en dergelijke worden bezorgd.

De opdracht om het overleg effectief te organiseren wordt expliciet toegewezen aan de VDAB om de zekerheid in te bouwen dat dit structureel overleg ook effectief doorgaat en opgevolgd wordt. Het opstellen van de agenda zal uiteraard in co-creatie gebeuren met de respectievelijke OCMW(s).

4. De SERV formuleert enkele opmerkingen met betrekking tot de uitwisseling van persoonsgegevens en benadrukt het belang ervan om dit te hernemen en verder uit te werken in het samenwerkingsakkoord. Tevens vraagt de SERV om de bepalingen van het decreet zodanig te formuleren dat juridisch (in artikel 9 van voorliggend ontwerpdecreet) de optie wordt open gehouden om flexibel de lijst te kunnen aanvullen/wijzigen indien dit gewenst is.

Antwoord: uit artikel 11,1° blijkt dat de Vlaamse Regering dit belang onderschrijft en ziet als een belangrijk onderdeel van het toekomstig samenwerkingsakkoord.

De regelgeving vereist een limitatieve opsomming van persoonsgegevens. De reeds opgenomen lijst bevat die gegevens die relevant zijn in kader van de doelstelling die we met dit decreet willen realiseren. Artikel 9, 3° biedt nog de nodige ruimte om op heel concreet vlak te bekijken welke gegevens dit precies betreffen. Een eerste analyse terzake van de behoeften bij zowel de VDAB als de OCMW's is reeds gebeurd. Verdere analyse en uitwerking zal voortvloeien uit de uitvoering van het samenwerkingsakkoord.

5. De SERV stelt de vraag hoe het jaarlijks evaluatiemoment (vermeld in 7a van de Memorie van Toelichting) zal gebeuren en verwijst hiervoor als mogelijke invulling naar artikel 10.

Antwoord: De uitwerking en concrete invulling van dit evaluatiemoment zal in co-creatie tussen de VDAB en de OCMW's gebeuren, met de nodige ruimte voor regionale verschillen. Op dit moment bestaan reeds dashboards en is er reeds (een jaarlijkse) rapportering die voldoende ruimte laat voor lokale accenten.

6. De SERV haalt aan dat het belangrijk is dat de VDAB zicht heeft op de beslissingen van het OCMW en dat hierover uitwisseling is, dit met het oog op leereffecten bij beide organisaties.

Antwoord: Dit onderwerp en de manier waarop de uitwisseling van deze gegevens kan of moet gebeuren (op individueel niveau, dan wel op geaggregeerd / geanonimiseerd niveau) zal onderwerp zijn van de gesprekken in functie van de opmaak van het samenwerkingsakkoord.

7. De SERV vraagt om in officiële documenten (regeerakkoord, decreten, beleidsnota's, adviezen, ...) te zorgen voor een eenduidig gebruik van begrippen als 'leefloongerechtigden', 'beroepsactieve leeftijd', 'niet actieven/inactieven', 'anders actieven', 'niet-beroepsactieven', 'niet-beroepsactieven zonder uitkering'. Eenzelfde bedenking wordt geformuleerd voor wat betreft de begrippen "verplichte inschrijving", "inschrijving" en "registratie".

Antwoord: de Vlaamse Regering neemt nota van deze opmerking.

Wat specifiek het voorliggend ontwerp van decreet betreft is er een duidelijke definitie opgenomen in de tekst zelf. Wel is in de Memorie van Toelichting bij de toelichting van het artikel 3, naar aanleiding van een opmerking van het VTC in haar advies, verduidelijkt dat de definitie slaat op burgers die effectief een leefloon / equivalent leefloon ontvangen. Om de leesbaarheid van het decreet te bevorderen is ervoor gekozen om de term "leefloongerechtigde" te hanteren. In het voorliggend ontwerpdecreet wordt het begrip "inschrijving als werkzoekende bij de VDAB" gehanteerd, een begrip waarover weinig discussie kan bestaan.

8. De SERV vraagt om het decreet te onderbouwen met cijfermatige inschattingen.

Antwoord: er is door de VDAB reeds een aanvraag tot het verkrijgen van data bij de KSZ ingediend met als doel om sluitend zicht te krijgen op de arbeidsreserve OCMW (en andere niet-beroepsactieven) op gemeentelijk niveau.

Op het IMC Werk van 4 december 2023 werd ook afgesproken te komen tot een samenwerkingsakkoord Vlaamse / federale overheid om dergelijke gegevensuitwisseling op geaggregeerd niveau sneller en efficiënter te realiseren.

9. De SERV vraagt om in de Memorie van toelichting te benoemen dat het OCMW waar nodig moet begeleiden bij de inschrijving.

Antwoord: de Memorie van toelichting maakt integraal deel uit van de regelgeving. Een dergelijke bepaling opnemen in deze tekst zou inhouden dat de Vlaamse regering verplichtingen oplegt aangaande de manier waarop de OCMW's invulling dienen te geven aan de begeleiding van leefloongerechtigden. Iets wat indruist tegen het feit dat OCMW's zelf kunnen beslissen hoe ze zich organiseren op dit vlak en met betrekking tot deze bevoegdheid.

10. De SERV vraagt of de mogelijkheid voor mandatering aan de trajectbegeleider voor automatische inschrijving van de leefloongerechtigde onderzocht kan worden.

Antwoord: Deze vraag gaat in tegen het zelfbeschikkingsrecht van de burger en remt bovendien het stimuleren van de zelfredzaamheid bij de leefloongerechtigde af.

Het zelfbeschikkingsrecht houdt in dat de burger zelf de keuze kan maken of hij zich bij de VDAB inschrijft of niet. Daarbij in het volle besef zijnde van de rechten en plichten die een inschrijving met zich mee brengt, maar ook van de gevolgen die het met zich mee brengt als hij beslist zich niet in te schrijven. Het zelfbeschikkingsrecht en dus het "recht op een eigen keuze" zit verankerd in art 22/2 van het VDAB decreet: dat stelt dat elk individu de keuze heeft om al dan niet een persoonlijk bestand op het elektronische platform aan te leggen." Hieruit volgt dat voor die inschrijving op dat platform geen derde kan tussenkomen en de registratie persoonlijk van aard is. Ondersteuning door het OCMW of de VDAB is uiteraard steeds mogelijk.

11. De SERV vraagt de Vlaamse regering in overleg te duiden hoe de verplichte inschrijving op het terrein opgevolgd en geëvalueerd zal worden.

Antwoord: in artikel 11, 3° staat vermeld dat "afspraken inzake de opvolging van de opvolgverplichting door de OCMW's" onderdeel zullen uitmaken van het toekomstig samenwerkingsakkoord.

12. De SERV heeft vragen bij hoe dit samenwerkingsakkoord tot stand komt en juridisch vorm krijgt. Een samenwerkingsakkoord hoeft niet in een decreet aangekondigd of verankerd te worden.

Antwoord : Het voorliggend ontwerp van decreet bevat de minimale onderwerpen die de Vlaamse Regering naar voor schuift als inhoud van het akkoord. We vermelden dit expliciet in dit decreet omdat we het belang van dit samenwerkingsakkoord willen benadrukken. Het samenwerkingsakkoord zelf zal nadien via instemmingsdecreet ook kracht van wet krijgen. Beide decreten (incl samenwerkingsakkoord) zullen een solide juridische basis bieden voor wat betreft de activering van leefloongerechtigden in Vlaanderen en de samenwerking tussen VDAB en de OCMW's om dit te realiseren.

13. De SERV merkt op dat de Raad van Bestuur van de VDAB een advies ten aanzien van de Vlaamse regering verleent over de uitvoerbaarheid voor de VDAB van het voorontwerp van decreet.

Antwoord: de formulering in deze rubriek aangaande het advies verleend door de Raad van bestuur van de VDAB werd overeenkomstig aangepast.

14. De SERV stelt voor om voor de volledigheid van het dossier ook te verwijzen naar de concept nota en de adviezen die daarop werden geformuleerd (door SERV, VVSG).

Antwoord: de conceptnota en de belangrijkste krijtlijnen stonden reeds vermeld in deze nota. Het is niet gebruikelijk om en het kan ook verwarring veroorzaken eerdere adviezen, die niet specifiek zijn geformuleerd in het kader van voorliggende ontwerpen van decreet of uitvoeringsbesluit, te hernemen.

15. De SERV onderstreept dat de financiële weerslag moet worden onderzocht.

Antwoord: De Raad van Bestuur van de VDAB heeft hieromtrent geen specifieke opmerking geformuleerd, noch een signaal gegeven dat op korte termijn een negatieve budgettaire impact verwacht wordt.

16. De SERV vraagt te verduidelijken wie hier de stakeholders zijn.

Antwoord: belangrijke stakeholders in dit dossier, naast degenen aan wie sowieso een advies wordt gevraagd in het kader van een regelgevende procedure, zijn uiteraard de OCMW's. Er werd dan ook uitzonderlijk formeel advies gevraagd aan VVSG, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Het resultaat hiervan is terug te vinden in deze nota en de Memorie van Toelichting

- De VVSG verleende advies op 6 december 2023 en formuleerde enkele bedenkingen:

1. We nemen nota van de algemene bedenkingen die bij dit wetgevend initiatief zijn geformuleerd.

2. De VVSG formuleerde ook enkele specifieke opmerkingen met betrekking tot de samenwerking VDAB / OCMW's:

Antwoord: Het project 'Instroom - Niet Beroepsactieven' (I-NBA), segment OCMW dat in samenwerking met de VDAB, de VVSG en een aantal OCMW's werd opgezet heeft een aantal opportuniteiten blootgelegd om de dienstverlening en de samenwerking ten behoeve van de activering van de leefloongerechtigden, te optimaliseren. Op basis van dit project zijn in tussentijd een aantal

aanpassingen in het klantenproces ten behoeve van de leefloongerechtigden door de VDAB inhoudelijk en technisch doorgevoerd. Ook de gegevensuitwisseling tussen de VDAB en het OCMW wordt onder de loep genomen in functie van optimalisatie en verdere uitbouw.

In elke samenwerkingsovereenkomst VDAB-lokale besturen zijn ook 10 samenwerkingsprincipes terug te vinden die in 2019 in co-creatie met de VVSG, een aantal afgevaardigden van OCMW's en de sociale partners zijn uitgewerkt. In elke samenwerkingsovereenkomst worden deze verder vertaald naar concrete acties en afspraken om de samenwerking vorm te geven. Momenteel is er door de VDAB met 85 % van alle Vlaamse lokale besturen een dergelijke samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Deelname aan lerende netwerken door zowel OCMW-begeleiders als VDAB-bemiddelaars is een belangrijke actie in elke samenwerking. Daardoor groeit de wederzijdse vertrouwensrelatie, de wederzijdse uitwisseling van expertise en nemen bilaterale contacten ifv de trajecten van de OCMW-klant toe

3. De VVSG is niet akkoord met het feit dat in (de toelichting bij) het Artikel 4 expliciet wordt gesteld dat een leefloongerechtigde in artikel 60§7 niet kan beschouwd worden als werknemer.

Antwoord: De toelichting van het artikel dient volledig gelezen te worden. In de toelichting staat dat leefloongerechtigden tewerkgesteld in het kader van artikel 57quater, 60, § 7, en 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's niet worden als werknemers "in de zin van het tweede lid van artikel 3 van dit decreet en kunnen bijgevolg niet voldoen aan de inschrijfverplichting door aan te tonen dat zij werken". Zij dienen dus ingeschreven te blijven tijdens die tewerkstelling, en dit wegens een inschrijfverplichting die voor hen voortvloeit uit artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 betreffende de tijdelijke werkervaring. Dit betekent wel degelijk dat er een groot onderscheid is tussen werknemers tewerkgesteld via een "reguliere tewerkstelling", en werknemers tewerkgesteld via deze maatregel voor wat betreft voorliggend ontwerp van decreet.

4. Vervolgens wordt door de VVSG het artikel 6 besproken waar aan een OCMW de keuze gegeven wordt om de begeleiding ofwel zelf op te nemen ofwel over te laten aan de VDAB. Dit gaat volgens de VVSG volledig in tegen de praktijk waarbij een OCMW deze opdracht ook kan toewijzen aan andere, veelal private, partners.

Antwoord: in de Memorie van toelichting, bij de toelichting van het artikel 6, is een nuancering aangebracht in de tekst. Dit om duidelijk te maken dat het OCMW, als deze beslist zelf de begeleiding op te nemen, de keuze kan maken om hiervoor al dan niet beroep te doen op partners (andere dan de VDAB).

5. Tot slot maakt de VVSG ook de opmerking dat het niet duidelijk is wat bedoeld wordt met "gegevens over de begeleiding naar werk en de bijhorende opvolging van de leefloongerechtigde" zoals vermeld in artikel 9, §2, 3°.

Antwoord: in artikel 4/1 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" is terug te vinden welke persoonsgegevens de VDAB kan uitwisselen met dienstverleners / partners in het kader van de uitvoering van haar opdrachten. Aangezien in voorliggend ontwerp van decreet geen meer specifieke opsomming is opgenomen betreffende de gegevens waarover sprake in voormelde bepaling, betekent dit voor de VDAB dat het steeds gegevens moeten betreffen die voldoen aan de bepalingen in het VDAB-decreet.

Zoals in de Memorie van toelichting van voorliggend ontwerpdecreet reeds vermeld verwerken de VDAB en het OCMW de persoonsgegevens vermeld in artikel 9 volgens de principes van de AVG en voeren beiden een passend gegevensbeschermingsbeleid. Ze verwerken deze gegevens enkel indien deze relevant en noodzakelijk zijn voor de realisatie van zijn opdracht inzake

activering. Er wordt bewaakt dat de verwerking toereikend, terzake dienend en niet overmatig is op basis van het doel van de verwerking en dat de verwerking op een veilige manier gebeurt. Tot slot nemen de VDAB en het OCMW de nodige technische en organisatorische beleidsmaatregelen om te waarborgen dat aan de voorschriften van verordening wordt voldaan en dat de betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen.

Artikel 11, 1° van voorliggend ontwerpdecreet stelt dat in het samenwerkingsakkoord er zeker verdere afspraken omtrent de data-uitwisseling en dus uitwisseling van persoonsgegevens zullen opgenomen worden. Eventuele verdere concretisering van het type gegevens en dergelijke kan voorzien worden in dit akkoord, dat met een instemmingsdecreet kracht van wet zal krijgen en bijgevolg een (bijkomende) juridische basis kan bieden voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de activering van leefloongerechtigden.

- De Vlaamse Toezichtscommissie verleende een advies op 14 november 2023 en stelt volgende aanpassingen voor:

1. Geef de correcte rechtsgrond aan, eventueel in de Memorie van Toelichting.
Antwoord: het voorliggend ontwerp van decreet biedt op zichzelf een (toekomstige) rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens zoals bepaald in artikel 9 van dit decreet. De grondslag voor de gegevensverwerking is het algemeen belang, zoals voorzien in artikel 6.1,e van de AVG. Deze verduidelijking is toegevoegd in de Memorie van toelichting bij de toelichting van het artikel 9.

Wat de VDAB specifiek betreft is er ook een rechtsgrond voor verwerking van persoonsgegevens terug te vinden in artikel 4 en 5 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding". Het gaat hier immers om uitwisseling van persoonsgegevens van burgers op beroepsactieve leeftijd in het kader van activering en arbeidsbemiddeling (taken toegewezen aan de VDAB), met de OCMW's (zijnde dienstverleners zoals vermeld in artikel 4/1, 2e lid van het VDAB-decreet).

2. Verduidelijk de bevoegdheden van de decreetgever in deze materie
Antwoord: De Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie definieert het begrip "werkbereidheid" niet.

Op federaal niveau is in de omzendbrief van 7 februari 2014 "betreffende de verplichting voor de OCMW's om hun gerechtigden in te schrijven bij de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdienst" het volgende bepaald: "De wet van 26 mei 2002 stelt ook de bijzondere voorwaarden vast waaraan een persoon tegelijkertijd moet voldoen om het recht op maatschappelijke integratie te kunnen genieten. Een van die voorwaarden is "werkbereid zijn, tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen niet mogelijk is." De inschrijving als werkzoekende bij de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdienst is een eerste element in het aantonen van deze werkbereidheid".

Het voorliggend ontwerp van decreet definieert het begrip "werkbereidheid" ook niet noch op welke manier een inschrijving bij VDAB invloed heeft op de kwalificatie van "werkbereidheid".. De verhouding tussen inschrijving bij VDAB en de kwalificatie van "werkbereidheid" wordt nog steeds bepaald door de omzendbrief van 7 februari 2014 uitgevaardigd door de toenmalige federaal bevoegde Staatsecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding.

In de Memorie van toelichting staat wél dat "de inschrijving bij de VDAB dient beschouwd te worden als een element van werkbereidheid. De Vlaamse decreetgever bevestigt op deze manier wat in de federale omzendbrief is

weergegeven en geeft dit principe een solide juridische decretale basis op Vlaams niveau.

3. De verwerkingsverantwoordelijke en hun specifieke verantwoordelijkheden verduidelijken

Antwoord: De VDAB en de OCMW's zijn elk verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens die zij verwerken in het kader van de aan hen toegewezen respectievelijke opdracht/taak van algemeen belang.

4. De doelstellingen specifieker maken

Antwoord: De doelstelling is specifiek en duidelijk, namelijk de activering van leefloongerechtigden via (allereerst) een verplichte inschrijving als werkzoekende bij de VDAB. Het OCMW dan wel de VDAB zal vervolgens via een begeleiding naar werk op maat van de leefloongerechtigde trachten deze zo snel mogelijk te activeren en dus aan het werk te laten gaan op de Vlaamse arbeidsmarkt.

5. De categorieën betrokkenen verduidelijken en beperken

Antwoord: De categorieën van betrokkenen worden bepaald in artikel 3 van voorliggend ontwerp van decreet. In de Memorie van Toelichting bij de toelichting van het artikel 3 is verduidelijkt dat de definitie slaat op burgers die effectief een leefloon / equivalent leefloon ontvangen.

6. De categorieën persoonsgegevens verduidelijken

Antwoord: de categorieën van persoonsgegevens die bedoeld worden zijn vermeld in artikel 9 van voorliggend decreet.

Wat de "gegevens over de begeleiding naar werk en de bijhorende opvolging van de leefloongerechtigde" zoals vermeld in artikel 9, §2, 3° kan wat de VDAB betreft nog een verdere verduidelijking worden gegeven. In artikel 4/1 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" is terug te vinden welke persoonsgegevens de VDAB kan uitwisselen met dienstverleners / partners in het kader van de uitvoering van haar opdrachten. Aangezien in voorliggend ontwerp van decreet geen meer specifieke opsomming is opgenomen betreffende de gegevens waarover sprake in voormelde bepaling, betekent dit voor de VDAB dat het steeds gegevens moeten betreffen die voldoen aan de bepalingen in het VDAB-decreet.

7. De criteria voor wat "billijkheids- en gezondheidsredenen" bepalen vooraleer verwerkingen worden opgezet.

Antwoord: De VTC lijkt er verkeerdelijk van uit te gaan dat er persoonsgegevens met betrekking tot de billijkheids- en gezondheidsredenen zullen uitgewisseld worden. Dit is, op basis van voorliggend decreet, evenwel niet het geval. Artikel 11, 2° van het voorliggend ontwerp van decreet bepaalt dat in het toekomstige samenwerkingsakkoord afspraken zullen worden opgenomen om een kwalitatieve toepassing van "billijkheids- en gezondheidsredenen" door de OCMW's te bevorderen. Mochten deze afspraken ook een verwerking van persoonsgegevens in verband hiermee inhouden dan zal in dat samenwerkingsakkoord (en het instemmingsdecreet) de juridische basis hiervoor voorzien dienen te worden.

8. De transparantiemaatregelen uitwerken en aan de VTC ter kennis geven

Antwoord: De VDAB voorziet in de nodige maatregelen om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van de VTC hieromtrent. Van zodra men zich wenst in te schrijven als werkzoekende bij de VDAB kan men, vooraleer men overgaat tot inschrijving, de privacy-verklaring en de meestgestelde vragen (en antwoorden) met betrekking tot dit onderwerp nalezen via een link terug te vinden op het beginscherm van de inschrijfwizard.

- Op 2023 werd door de Gegevensbeschermingsautoriteit een advies verleend in de vorm van een "standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten". Er is kennis genomen van dit advies.

- De Raad van State verleende advies op 16 februari 2024.

Dit advies gaf aanleiding tot volgende herwerking van het ontwerpdecreet.

1. De verplichting tot inschrijving zoals bepaald in artikel 3 en 4 is behouden. Deze verplichting wordt ingevoerd vanuit de bevoegdheid van het Vlaamse gewest, en VDAB, inzake arbeidsbemiddeling. Het ontwerp van decreet bepaalt niet dat het recht op maatschappelijke integratie afhankelijk wordt gemaakt van deze inschrijving, zoals de Raad van State in haar advies lijkt te concluderen.
2. De inwerkingtredingsdatum van de artikelen 5, 6, 8, 9 en 10 zijn afhankelijk gemaakt van het afsluiten en de inwerkingstredingsdatum van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en federale regering zoals bepaald in artikel 11 van het ontwerpdecreet. Deze aanpassing komt tegemoet aan het advies Raad van State waarin gesteld wordt dat een dergelijk samenwerkingsmodel, die ook opdrachten en taken voor het OCMW inhoudt, niet vanuit de Vlaamse decreetgever kan bepaald worden. De Raad van State geeft zelf aan dat dit via een samenwerkingsakkoord dient te gebeuren.
3. Artikel 7 werd aangepast zodanig dat tegemoet gekomen werd aan de opmerking van Raad van State dat dit ontwerp van decreet geen (bijkomende) opdrachten of taken aan het OCMW kan toebedelen aangezien het hier de federale bevoegdheid van het OCMW inzake maatschappelijke integratie betreft. De verwijzing naar het feit dat het aan het OCMW is om te bepalen of ze de begeleiding naar werk zelf opnemen van de leefloongerechtigde, of dit overlaten aan VDAB werd geschrapt. Elke burger die zich inschrijft bij VDAB heeft recht op de dienstverlening van VDAB, met inbegrip van het vacature- en opleidingsaanbod. In dit artikel wordt evenwel verduidelijkt dat het vacature- en opleidingsaanbod van VDAB ten allen tijde ter beschikking staat van een leefloongerechtigde. Ook als de begeleiding naar werk niet door VDAB wordt voorzien maar wel door het OCMW zelf.
4. Artikel 11 werd eveneens aangepast. Dit artikel bepaalt nu dat er een samenwerkingsakkoord zal worden afgesloten tussen de Vlaamse en federale regering en dat dit akkoord een gezamenlijk werkingskader zal voorzien voor de activering van leefloongerechtigden. De opsomming van afspraken die dit akkoord minimaal diende te bevatten is verwijderd uit het ontwerpdecreet.
5. Er werd een nieuw artikel 12 toegevoegd waarin wordt bepaald dat de artikelen 5, 6, 8, 9 en 10 pas in werking zullen treden na het afsluiten van het samenwerkingsakkoord zoals bepaald en omschreven in artikel 11. Dit komt tegemoet aan het advies Raad van State waarin werd gesteld dat een dergelijk samenwerkingsmodel (met daarin bepaling van rollen, verantwoordelijkheden en opdrachten / taken) dient geregeld te worden via een samenwerkingsakkoord.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden, vermeld in artikel 127, §1, eerste lid, 2°, van de Grondwet alsook gewestaangelegenheden, vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

Wanneer bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing zijn op zowel de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaamse Gewest is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld (zie advies Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048 van 10 april 1996).

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt zowel gewestaangelegenheden, meer bepaald binnen het domein arbeidsbemiddeling, zoals bedoeld in artikel 6, §1, IX, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, als gemeenschapsaangelegenheden, met name aangelegenheden die kunnen worden gekwalificeerd als "beroepsopleiding en -bijscholing" in de zin van artikel 4, 16° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling schetst het voorliggend ontwerp van decreet in zijn bevoegdheidsverdelende context. Een dergelijke bepaling is verplicht krachtens artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt zowel gewestaangelegenheden, meer bepaald binnen het domein arbeidsbemiddeling, zoals bedoeld in artikel 6, §1, IX, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, als gemeenschapsaangelegenheden, met name aangelegenheden die kunnen worden gekwalificeerd als "beroepsopleiding en -bijscholing" in de zin van artikel 4, 16° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 3

Dit decreet is van toepassing op leefloongerechtigden/gerechtigden equivalent leefloon waarvoor de stap naar de arbeidsmarkt (op termijn) haalbaar is.

Onder het begrip "leefloongerechtigden / gerechtigden equivalent leefloon" dient verstaan te worden "een persoon die effectief een leefloon / equivalent leefloon ontvangt".

Personen die niet-arbeidsgeschikt zijn wegens gezondheids- of billijkheidsredenen, zoals vermeld in artikel 3, 5° van de Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, zijn dus niet inbegrepen onder de personen die vallen onder toepassing van dit decreet en bijgevolg niet onderworpen aan de verplichting tot inschrijving bij de VDAB op grond van dit decreet. De beoordeling of iemand arbeidsongeschikt is wegens gezondheids- of billijkheidsredenen gebeurt door het OCMW op grond van de federale regelgeving en omzendbrieven terzake. *In concreto* onderzoeken de maatschappelijk assistenten deze redenen op periodieke basis tijdens het sociaal onderzoek dat wordt gevoerd met het oog op de toekenning van het recht op maatschappelijke integratie of maatschappelijke dienstverlening. De aanwezigheid en aard van de gezondheids- en billijkheidsredenen zijn immers geen statisch gegeven en kunnen na verloop van tijd wijzigen of niet langer voorhanden zijn. Een voorbeeld van een billijkheidsreden kan zijn dat de leefloongerechtigde voltijds studeert.

Ondervinden de OCMW's moeilijkheden bij de vertaling van de impact van gezondheids- of billijkheidsredenen naar het arbeidsmatig functioneren op de

werkvloer, dan kunnen zij daarvoor desgewenst beroep doen op de expertise van de VDAB.

Personen op wie reeds een inschrijfverplichting bij de VDAB rust op grond van andere regelgeving vallen niet onder het toepassingsgebied van dit decreet, met uitzondering van de artikelen 6 t.e.m. 10. Zij voldoen immers aan hun inschrijfverplichting bij de VDAB volgens de voorwaarden bepaald in de desbetreffende regelgeving.

Artikel 4

Overeenkomstig het toepassingsgebied van dit decreet, zoals beschreven in artikel 2, is de verplichting tot inschrijving bij de VDAB van toepassing op:

- personen die reeds leefloongerechtigde zijn (overeenkomstig de definitie in dit decreet) op het moment van de inwerkingtreding van dit decreet en
- personen die leefloongerechtigde zullen worden (overeenkomstig de definitie van dit decreet) na de inwerkingtreding van dit decreet.

De leefloongerechtigde op beroepsactieve leeftijd die is ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het Vlaams Gewest kan op twee manieren voldoen aan de doelstelling van de verplichting tot inschrijving bij de VDAB:

- ingeschreven zijn bij de VDAB;
- op een legale manier tewerkgesteld zijn als werknemer, zelfstandige of ambtenaar.

De inschrijving dient te gebeuren uiterlijk 4 maanden nadat het OCMW beslist heeft een leefloon of equivalent leefloon toe te kennen aan de persoon in kwestie.

De verplichting tot inschrijving kan op die manier door het OCMW geïntegreerd worden in de opmaak van het GPMI (geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie) dat het OCMW binnen de 3 maanden na aanmelding samen met de leefloongerechtigde opstelt. De inschrijving bij de VDAB kan beschouwd worden als een element van werkbereidheid (artikel 3, 5° van de Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie).

Leefloongerechtigden aan wie het OCMW reeds voor de inwerkingtreding van dit decreet een leefloon toekende én die voldoen aan de definitie zoals gesteld in dit decreet, dienen zich binnen uiterlijk 3 maanden na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet bij de VDAB in te schrijven.

Leefloongerechtigden die zijn tewerkgesteld in het kader van artikel 57quater, 60, § 7, en 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden niet beschouwd als werknemers in de zin van het tweede lid van artikel 3 van dit decreet en kunnen bijgevolg niet voldoen aan de inschrijfverplichting door aan te tonen dat zij werken. Zij dienen m.a.w. zich in te schrijven of ingeschreven te blijven bij de VDAB gedurende hun tewerkstelling in het kader van artikel 57quater, 60, § 7, en 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wegens de inschrijfverplichting die voor hen voortvloeit uit artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 betreffende de tijdelijke werkervaring.

Artikel 5

Het is het OCMW dat beslist of:

- een persoon in aanmerking komt voor leefloon / equivalent leefloon of niet en bijgevolg het statuut van "leefloongerechtigde" verwerft;

- en of de leefloongerechtigde omwille van billijkheids- of gezondheidsredenen in aanmerking komt voor een vrijstelling van inschrijving zoals voorzien in dit decreet.

Het OCMW informeert bijgevolg de persoon in kwestie omtrent zijn rechten en plichten die voortvloeien uit het statuut van "leefloongerechtigde", en meer specifiek de verplichte inschrijving bij de VDAB zoals bepaald in dit decreet.

Artikel 6

Het is de leefloongerechtigde zelf die het initiatief neemt om zich in te schrijven bij VDAB als werkzoekende. Dit overeenkomstig artikel 22/2 van het "decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding".

Het OCMW oordeelt op autonome wijze of het geheel of gedeeltelijk de begeleiding naar werk en de bijhorende opvolging van de leefloongerechtigde zelf opneemt (en daarvoor al dan niet beroep doet op partners) of betrokkene doorverwijst naar VDAB voor een begeleiding naar werk. Het OCMW blijft steeds verantwoordelijk voor het traject van de leefloongerechtigde.

De beslissing van het OCMW wordt genoteerd in het persoonlijk bestand van de werkzoekende op het elektronisch platform van de VDAB. De verwerking van persoonsgegevens in dit bestand en op dat elektronisch platform wordt geregeld in het "decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding".

Indien het OCMW beslist de begeleiding naar werk en de opvolging ervan over te laten aan de VDAB, is de leefloongerechtigde op beroepsactieve leeftijd ertoe gehouden diens medewerking aan de begeleiding naar werk door de VDAB te verlenen. Overeenkomstig artikel 36 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding omvat de begeleiding naar werk alle opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties (inclusief voortrajecten, zoals de werk- en zorgtrajecten conform het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten).

Artikel 7

Dit artikel bepaalt uitdrukkelijk dat alle leefloongerechtigden op beroepsactieve leeftijd (met uitzondering van leefloongerechtigden die zijn tewerkgesteld in het kader van artikel 57quater, 60, § 7, en 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn) toegang hebben tot het volledige dienstverleningsaanbod dat ter beschikking staat van niet-werkend werkzoekenden zoals geregeld in het VDAB-besluit. Ze verkrijgen deze toegang via hun inschrijving als werkzoekende. De VDAB blijft instaan voor de inschatting van toelatingsvoorwaarden en of de actie al dan niet past in het vooropgestelde traject naar werk.

De VDAB stelt steeds het vacature- en opleidingsaanbod beschikbaar aan deze leefloongerechtigden, ongeacht of het OCMW dan wel de VDAB de begeleiding naar werk opneemt.

Artikel 8

Het OCMW kan de begeleiding naar werk en de opvolging van het traject overdragen aan de VDAB. Indien blijkt dat de leefloongerechtigde hieraan weigert mee te werken, zal de VDAB dit rapporteren aan het betreffende OCMW. De VDAB hanteert hiervoor een uniform inschattingskader, van toepassing op elke werkzoekende.

Weigert betrokkene mee te werken, dan start de VDAB een transmissieprocedure op naar het betreffende OCMW dat - conform de eigen bevoegdheden - hieraan gevolg kan geven.

Artikel 9

De grondslag voor de gegevensverwerking is het algemeen belang, zoals voorzien in artikel 6.1,e van de AVG.

De VDAB en het OCMW verwerken de persoonsgegevens vermeld in artikel 9 volgens de principes van de AVG en voeren een passend gegevensbeschermingsbeleid. Ze verwerken deze gegevens enkel indien zij relevant en noodzakelijk zijn voor de realisatie van zijn opdracht inzake activering. Er wordt bewaakt dat de verwerking toereikend, terzake dienend en niet overmatig is op basis van het doel van de verwerking en dat de verwerking op een veilige manier gebeurt.

De VDAB en het OCMW nemen de nodige technische en organisatorische beleidsmaatregelen om te waarborgen dat aan de voorschriften van verordening wordt voldaan en dat de betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen.

Artikel 10

De VDAB neemt - jaarlijks - het initiatief voor de organisatie van een overleg met het OCMW met als doel een evaluatie te maken van de samenwerking in het voorbije werkjaar. De opvolging van de transmissiedossiers, een analyse van de naar de VDAB overgehevelde trajecten,... zullen hier onderdeel van uitmaken.

Daarnaast worden doelstellingen voor de samenwerking op strategisch, tactisch en operationeel niveau voor het komende werkjaar opgesteld.

Artikel 11

Vlaanderen engageert zich om samen met de federale regering een samenwerkingsakkoord uit te werken en af te sluiten. Dit samenwerkingsakkoord wordt afgesloten voor meerdere jaren en moet toelaten om op beleidsniveau een aantal krijtlijnen vast te leggen om de samenwerking op lokaal niveau te verduidelijken en intensiveren. Het samenwerkingsakkoord zal een gezamenlijk werkingskader bieden voor VDAB en OCMW's voor de activering van leefloongerechtigden.

Artikel 12

Dit artikel bepaalt dat een aantal artikelen in dit ontwerp van decreet pas in werking zullen treden ná het afsluiten en de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord zoals vermeld en omschreven in artikel 11. Het betreft meer bepaald de artikelen die handelen over de samenwerking tussen het OCMW en de VDAB, de rollen, taken en verantwoordelijkheden die elk dient op te nemen. Evenals de bijhorende verwerking door en uitwisseling van persoonsgegevens tussen beide instellingen. De artikelen waarop deze latere inwerkingstredingsdatum op van toepassing is zijn meer specifiek de artikelen 5, 6, 8, 9 en 10. Dit betekent dat de artikelen 1 tot en met 4, en het artikel 7 wel 10 dagen na publicatie van dit decreet in het Belgisch Staatsblad in werking zullen treden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie
en Landbouw,

Jo BROUNS